

NEPRIJATELJSKO PREUZIMANJE I RAZBOJNICI DRUŠTVA

1. Neprijateljsko preuzimanje

- Neprijateljsko preuzimanje je akvizicija kod koje meta ne želi biti preuzeta.
- Menadžment ciljnog poduzeća se suprotstavlja ponudi za preuzimanje i pokušava odgovoriti dioničare od prihvaćanja te ponude.
- U slučaju da dođe do preuzimanja, menadžment ciljnog poduzeća će najvjerojatnije biti zamijenjen.
- U cilju odbijanja neprihvatljivih ponuda razvijene su brojne strategije koje ciljna poduzeća mogu primijeniti.

Dvije osnovne strategije neprijateljskog preuzimanja:

- **Javna ponuda (Tender offer)**
 - Podrazumijeva javnu ponudu za otkup dionica koja je upućena vlasnicima poduzeća. Cijena koju ponuđač nudi je iznad tekuće tržišne cijene ciljnog poduzeća. Ponuda se objavljuje u sredstvima javnog informiranja.
- **Borba za glasove malih dioničara (Proxy fight)**
 - Ponuđač ne želi kupiti dionice, već uvjeriti male dioničare da glasaju protiv vrhovnog menadžmenta
 - Traži da se dioničari zbog želje za promjenom menadžmenta ujedine

2. Strategije obrane od neprijateljskog preuzimanja

- **The Golden Parachute**
 - Visoka naknada menadžerima
 - Preuzimanje postaje skuplje i manje atraktivno
- **The supermajority**
 - Visoka granica suglasnosti
- **“Rotirajući” Upravni odbor**
 - Članovi upravnog odbora se ne biraju odjednom, već postoji određeni broj članova koji se bira svake godine
- **White knight**
 - Ciljno poduzeće traži viteza koji će ga spasiti
- **Poison pills**
 - *Pravo dioničarima na kupnju dodatnih dionica*
 - *Povećanje zaduženosti poduzeća*
- **The people pill**
 - Prijetnja najkompetitivnijih menadžera odlaskom
- **Greenmail**
 - Ciljno poduzeće se obavezuje na kupnju vlastitih dionica uz određenu premiju
 - Akviziter se obavezuje da neće kupovati dionice ciljnog poduzeća određen vremenski period
- **Pac-man strategija**
 - Ciljno poduzeće daje kontra ponudu
 -
- Varijacija neprijateljskog preuzimanja je **Corporate raid**

3. Corporate raider

- Pojedinaac ili organizacija koja kupuje udjele u kompanijama u svrhu preuzimanja, zamjene menadžmenta ili stavljanja svog vlastitog kako bi brže pokrenula namjeravane akcije

Da bi razbijanje bilo efektivno: dobra financijska podloga, jasna strategija

Kompanije koje Raideri preuzimaju:

- imaju dovoljno likvidnih i raspoloživih sredstava, no cijena njihovih dionica pada

Nakon što razbojnik postigne dovoljno udjela dolazi do 2 slučaja:

- 1) zatvaranje proizvodnih pogona i završetak svih operacijskih zadataka kompanije
- 2) ostavlja ljušku kompanije

Corporate raiders 1980-ih:

Carl Icahn, Victor Posner, Nelson Peltz, Robert M. Bass, T. Boone Pickens, Harold Clark Simmons, Kirk Kerkorian, Sir James Goldsmith, Saul Steinberg Asher Edelman, Ivan F. Boesky

3.1. Corporate raider: Carl Icahn

- Rođen u Broklynu
- Započeo karijeru 1961. u Dreyfus & Co
- 1968. kupuje mjesto na NYSE
- 1978. počinje preuzimati kontrolu u mnogobrojnim kompanijama: RJR Nabisco, Texaco, Phillips Petroleum, Western Union, Gulf & Western, Viacom, American Can, USX, Marvel, Imclone, Federal-Mogul, Kerr-McGee,, Medimmune, BEA Systems, Time Warner

PRIMJER: Trans World Airlines

- 1984. na scenu stupa Carl Icahn, kupujući 20% dionica
- Obećao profit, ali prvenstveno gleda svoju korist
- 1988. TWA čini privatnim
- 1991. prodaje pravo na zračnu linije za London za \$455 mil
- 1992. TWA pred bankrotom, 55% u rukama kreditora
- Karabu ugovor – karte 55 centi na 1\$
- 1995. konačni bankrot
- Zaključak: ono što je TWA dovelo do propasti su Hughesov ekscentrizam, Ichanova pohlepa te 11.9.

Carl Icahn danas:

- aktivist, traži kompanije u nevolji
- Noviji pokušaji preuzimanja: 2007. Motorola, 2008. Yahoo

3.2. Corporate raider: Ivan Frederick Boesky

- Američki burzovni špekulant
- 1964. završava studij prava
- Sa 29. godina postaje arbitražer na Wall Street-u
- 1975. osniva Ivan F. Boesky and Company
- Razvija odnos s Drexel Burnham Lambert, investicijskom bankom u New York-u i s njima sklapa deal
- 1986. Boesky priznaje SEC-u ilegalno trgovanje informacijama
- Platilo \$100 mil. Globe
- Zabranjen mu je rad s vrijednosnim papirima
- Osuđen na tri godine zatvor

